

prima instanță: Curtea de apel Bălți
Judecător: N. Chircu

DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Iuliana Oprea

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

examinând cererea de recurs declarată de către Natalia Străinu,
în cauza civilă la cererea depusă de Întreprinderea Individuală „Natalia Străinu”
cu privire intentarea procesului de insolvabilitate față de sine,
împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 7 noiembrie 2017, prin care s-a
aprobat în parte raportul final și bilanțul de lichidare a Întreprinderii Individuale
„Natalia Străinu”, s-a încetat procedura simplificată de faliment cu radierea
întreprinderii din Registrul de stat al întreprinzătorilor și s-a încasat din contul Nataliei
Străinu în beneficiul creditorilor creanțele nestinse,

c o n s t a t ă

La 15 decembrie 2016, Întreprinderea Individuală „Natalia Străinu” a depus în
instanța de insolvabilitate cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de
insolvabilitate față de sine, invocând drept temei incapacitatea de plată.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2016, s-a admis spre
examinare cererea introductivă depusă de către Întreprinderea Individuală „Natalia

Străinu”. S-au aplicat următoarele măsuri de asigurare, în perioada de până la intentarea procesului de insolvență în scopul prevenirii modificării stării bunurilor: s-a aplicat sechestrul pe toate bunurile debitorului Întreprinderea Individuală „Natalia Străinu” și întreprinzătorului Natalia Străinu, conturile bancare și corespondența sa comercială, s-a aplicat interdicție de înstrăinare de către debitor a bunurilor sale, s-a suspendat actele de executare intentate față de debitor, s-a obligat debitorul Întreprinderea Individuală „Natalia Străinu” să prezinte: extrasele de la Întreprinderea de stat „Cadastru” CRIS Registru, despre bunurile debitorului și fondatorului, or lipsa acestora, inclusiv despre cele gajate, lista membrilor Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu”, bilanțul contabil la data ultimului raport financiar, documentele care atestă componența și valoarea bunurilor sale, datele despre existența sau lipsa cererilor de chemare în judecată, precum și datele despre titlurile executorii asupra bunurilor debitorului (f.d.18-19).

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 13 ianuarie 2017 s-a constatat insolvențabilitatea față de Întreprinderea Individuală „Natalia Străinu”, fiind inițiată procedura simplificată a falimentului și dizolvarea întreprinderii, s-a desemnat în calitate de lichidator a Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu” Alexei Donțu, s-a obligat lichidatorul să efectueze notificări despre intentarea procesului de insolvență a debitorului și înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor până la 20 februarie 2017 (f.d. 43-46).

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 7 noiembrie 2017, s-a aprobat în parte raportul final și bilanțul de lichidare a Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu”, s-a încetat procedura simplificată de faliment cu radierea întreprinderii din Registrul de stat al întreprinzătorilor și s-a încasat din contul Nataliei Străinu în beneficiul creditorilor creanțele nestinse și anume în beneficiul Serviciului Fiscal de stat suma de 155 574 lei și în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „ Colodrivs” suma de 61 150 lei.

La 17 noiembrie 2017, fondatorul Natalia Străinu a depus recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 7 noiembrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii contestate în partea încasării din contul său în beneficiul creditorilor a creanțelor nestinse, în rest hotărârea să fie menținută.

Potrivit art. 356 Cod de Procedură Civilă, cererea de declarare a insolvențăității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvențăității.

În conformitate cu art. 429 alin. (1) Cod de Procedură Civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvență.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (1) din aceeași lege, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Prin prisma acestor prevederi legale, la caz Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată recursul depus de Natalia Străinu la 17 noiembrie 2017 în termen.

Verificând hotărârea contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Natalia Străinu, de a casa hotărârea instanței de insolvență, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de insolvență în alt complet de judecată, din considerentele de urmează.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din suportul probatoriu prezent la materialele pricinii la 15 decembrie 2016, Întreprinderea Individuală „Natalia Străinu” a depus în instanța de insolvență cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvență față de sine, invocând drept temei incapacitatea de plată, iar instanța de apel a adoptat hotărârea menționată supra.

La 15 februarie 2017, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Colodrivas” Ciobanu Daniela a depus cerere de validare a creanțelor în mărime de 61 000 lei (f.d. 50).

La 13 martie 2017, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de validare a creanțelor în sumă de 155 574,03 lei (f.d. 55-56).

La 16 martie 2017, instanța de judecată a dispus validarea creanțelor conform tabelului definitiv al creanțelor.

La 6 aprilie 2017, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Colodrivas” Ciobanu Daniela a depus cerere în adresa lichidatorului Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu” Donțu Alexei privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu” în proces de faliment simplificat (f.d. 86-88).

La 13 iunie 2017, lichidatorul Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu” Donțu Alexei a prezentat instanței de insolvență raportul de lichidare a Întreprinderii

Individuale „Natalia Străinu”, solicitând prin prisma prevederilor art. 135 alin. (5) din Legea insolvenței, aprobarea raportului final și bilanțului de lichidare a Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu” în proces de faliment simplificat, dispunerea încetării procesului de insolvență și anume, a procesului de faliment simplificat intentat față de Întreprinderea Individuală „Natalia Străinu” cu radierea întreprinderii din Registrul de stat a întreprinzătorilor. Totodată lichidatorul a considerat fără a motiva în acest sens că, la caz, nu sunt întrunite condițiile pentru atragerea la răspundere subsidiară a administratorului Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu” conform prevederilor art. 248 al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 (f.d. 157-163, vol. II).

Drept urmare, prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 7 noiembrie 2017, a fost aprobat raportul final și bilanțul de lichidare a Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu”, încetată procedura simplificată de faliment cu radierea întreprinderii din Registrul de stat a întreprinzătorilor și încasat din contul Nataliei Străinu în beneficiul creditorilor creanțele nestinse și anume în beneficiul Serviciului Fiscal de stat suma de 155 574 lei și în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „ Colodrivas” suma de 61 150 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că analiza pe care instanța de judecată o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Instanța de insolvență, în conformitate cu art. art. 355-356 Cod de procedură civilă, fiind investită cu judecarea pricinii în speță, pripit a ajuns la concluzia de a înceta procesul falimentului și radierea Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu” din Registrul de stat a întreprinzătorilor.

În conformitate cu art. 72 alin. (3), (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 la încheierea atribuțiilor, administratorul/lichidatorul este obligat să prezinte adunării creditorilor un raport final în care să fie consemnate situația masei debitoare și rulajul mijloacelor bănești de pe conturile de acumulare. Până la ședința adunării creditorilor, instanța de insolvență verifică raportul final al administratorului/lichidatorului. Instanța face o mențiune despre faptul că raportul final este examinat și prezentat participanților la procesul de insolvență spre informare, împreună cu documentele justificative și cu obiecțiile comitetului creditorilor, dacă acesta este constituit.

La acest capitol, Colegiul reiterează că lichidatorul a prezentat raportul final în instanța de insolvență și a solicitat încetarea procedurii simplificate a falimentului în privința Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu”, însă instanța de insolvență

fără a verifica dacă raportul final al lichidatorului a fost examinat și prezentat participanților la procesul de insolvență spre informare a dispus încetarea procesului.

În contextul dat, Colegiul reiterează că încetarea procesului falimentului presupune mai multe preetape, inclusiv și expunerea poziției adunării creditorilor asupra raportului final al lichidatorului, rezultând din prevederile art.53, 54 al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, care fiind reprezentat ai creditorilor, are atribuția exclusivă de a decide și asupra sistării activității debitorului și lichidării lui, aprobă planul de restructurare a acestuia.

Or, în contextul prevederilor art. 5 alin.(5) lit. i), n) al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, unele din competențele instanței de insolvență în cadrul prezentei legi, sunt confirmarea planului procedurii de restructurare sau, după caz, de lichidare după votarea lui de către creditorii și în consecință pronunțarea hotărârii de încetare a procesului.

Prin urmare, Colegiul concluzionează că la materialele cauzei lipsesc careva confirmări, înscrisuri, procese-verbale ale ședinței adunării creditorilor care ar confirma faptul că raportul final a fost prezentat spre informare participanților la procesul de insolvență, precum și faptul că acesta a fost votat de către creditorii, aspect ce urmează a fi luat în considerare la rejudecarea pricinii.

Limitarea instanței de insolvență doar la raportul final prezentat de lichidatorul debitorului întru determinarea încetării procesului falimentului și radierea Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu” din Registrul de stat a întreprinzătorilor, nu poate fi calificată decât ca o examinare superficială și incompletă a circumstanțelor pricinii.

De asemenea, Colegiul remarcă și faptul că în cadrul procedurii de insolvență, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Colodrivas” Ciobanu Daniela în calitate de creditor a depus cerere în adresa lichidatorului Donțu Alexei, prin care a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a antreprenorului posesor al debitorului.

Potrivit raportului final al lichidatorului din 13 iunie 2017, ultimul a indicat despre faptul că la caz nu sunt întrunite condițiile pentru atragerea la răspundere subsidiară a administratorului Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu” conform prevederilor art. 248 al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

Instanța de recurs menționează că la materialele cauzei nu sunt anexate confirmări, înscrisuri, procese-verbale ale ședinței adunării creditorilor care ar confirma poziția lichidatorului în ceea ce privește atragerea la răspundere subsidiară a administratorului, fondatorului Întreprinderii Individuale „Natalia Străinu”.

Astfel, la rejudecarea cauzei instanța de insolvență urmează să verifice și

acest aspect ce ține de acțiunile lichidatorului în administrarea procesului de insolvență, or, conform art. 5 alin. (6) al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, în competența instanței de insolvență intră și controlul judecătoresc asupra activității administratorului provizoriu, administratorului insolvenței și/sau a lichidatorului, procesele și cererile de natură judiciară privind constatarea faptelor aferente procedurii de insolvență.

Mai mult, rezultând din prevederile art.15 și 248 din Legea insolvenței, instanța de recurs reține că în dependență de motivele apariției stării de insolvență a debitorului, fondatorul (asociatul) va purta răspundere subsidiară solidară față de creditorii sau la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului, instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de asociat (fondator).

Din circumstanțele relatate supra, Colegiul constată că instanța de insolvență la judecarea cauzei în fond nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea pricinii.

Prin urmare, judecarea cauzei a fost efectuată în mod superficial, fără examinarea cererii, cercetarea circumstanțelor, probelor, ce ar confirma sau infirma incapacitatea totală de plată a debitorului care, în final, ar duce la lichidarea acestuia, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fapt ce denotă la netemeinicia hotărârii adoptate în speță.

Totodată instanța de recurs consideră că instanța de insolvență eronat a aplicat la caz prevederile art. 14 alin. (1) din Legea cu privire la antreprenori nr. 845 din 3 ianuarie 1992 în partea încasării din contul Nataliei Străinu în beneficiul creditorilor a creanțele nestinse, or prevederile invocate nu reglementează procedura de insolvență.

Conform jurisprudenței CEDO, instanțele de judecată sînt obligate de a motiva hotărârile sale. În special, decizia trebuie să conțină circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii.

În cursul examinării litigiului, instanța de insolvență urmează a da apreciere și altor circumstanțe ale pricinii, în partea ce ține de fondul cauzei, în măsura în care ele sunt confirmate prin probe și relevante, pertinente soluționării corecte a litigiului.

La rejudecarea pricinii, instanța de insolvență urmează să ia în considerare cele menționate supra, să creeze condiții obiective pentru realizare și exercitare drepturilor procedurale și în dependență de probele pertinente administrate, rejudecînd pricina, să emită o hotărîre întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme

de Justiție conchide că lacunele indicate mai sus, nu pot fi corectate la judecarea recursului, fapt pentru care recursul declarat de Natalia Străinu împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 7 noiembrie 2017, urmează a fi admis, cu casarea hotărârii instanței de insolabilitate și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată, cu respectarea principiilor ce guvernează litigiul în cauză.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Natalia Străinu.

Se casează hotărârea Curții de Apel Bălți din 7 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea depusă de Întreprinderea Individuală „Natalia Străinu” cu privire intentarea procesului de insolabilitate față de sine, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

Mariana Pitic